

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-1-2 (Ortak Girişim/Birleşme)
Karar Sayısı : 06-08/103-29
Karar Tarihi : 2.2.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Cengiz SOYSAL, Özgür BAL

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : - The Shell Company Turkey Limited
Temsilcileri Av. Selim KEKİ ve Av. Orçun DOĞANCALI
Ali Zeren Sok. No:7 Daire 1 34330 Levent/İstanbul
- Turcas Petrol A.Ş.
Temsilcileri Av. Onur KORDEL ve Av. Orkun GÜNCAN
Büyükdere Cad. No 151/C D:4 80300 Zincirlikuyu/İstanbul

D. TARAFLAR : - The Shell Company Turkey Limited (Shell Turkey)
Kocayol Caddesi İbrahimağa Sok. No:7 34742
Bostancı/İstanbul

30

- Turcas Petrol A.Ş. (Turcas)
Emirhan Cad. No:145 Dikilitaş Beşiktaş 34349 İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Shell Turkey ile Turcas tarafından kurulması tasarlanan ortak girişime izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 2.1.2006 tarih ve 3 sayı ile giren bildirim üzerine, söz konusu devralmaya ilişkin olarak talep edilen ek bilgi ve belgeler, Kurum kayıtlarına 20.1.2006 tarih ve 48 sayı ile intikal eden yazı ile tamamlanmıştır. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 27.1.2006 tarih, 2006-1-2/Öİ-06-CS sayılı Birleşme Ön İnceleme Raporu, 30.1.2006 tarih, REK.0.05.00.00-120/13 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-08 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Shell Turkey ve Turcas Petrol tarafından kurulacak olan Ortak Girişim Şirketi'nin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğu; ancak söz konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde

50 azaltılması sonucunu doğuran nitelikte bulunmadığı; bu nedenle söz konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. The Shell Company Turkey Limited (Shell Turkey)

60 Dosya mevcudunda yer alan bilgilere göre; Shell Turkey, İngiltere ve Galler'de kurulu bir limited şirkettir. Shell Group'a bağlı bir ortaklık olan Shell Turkey, petrol ürünlerinin ithalatı ve dağıtımını ile iştigal etmekte olup, Türkiye'de bir Shell şubesi olarak faaliyet göstermektedir. Şirket hisselerinin büyük çoğunluğu, Shell Petroleum Company Limited'e aittir. Şirketin hissedarları şunlardır:

The Shell Petroleum Company Limited	% 99,4
The Asiatic Petroleum Company Limited	% 0,4
Shell Corporate Secretary Limited	% 0,1
Shell Planaxis Limited	% 0,1

70 Şirket, perakende seviyesinde, otomotiv yakıtı ile diğer petrol ürünlerini Shell markası altında faaliyet gösteren bağımsız bayi ağı vasıtasıyla satmakta ve ayrıca Shell Turkey doğrudan endüstriyel ve ticari müşterilere de satış yapmaktadır.

Shell grubunun oto LPG işi dikey olarak entegre olsa da (yani Shell bayileri Shell markalı oto LPG'si satmaktadır), Shell Turkey'in Türkiye'deki oto LPG pazarındaki faaliyetleri dolaylı ve sınırlıdır. Shell Turkey Oto LPG'yi kendisi ithal edip satmaktansa, kardeş şirketi ShellGaz Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'nin (Shell Gaz), bayi ağını kullanmasına müsaade etmektedir. Bunun nedeni Shell Turkey'in, Türkiye'de oto LPG dağıtım lisansına sahip olmamasıdır.

80 Shell Turkey'in yönetim kurulu üyeleri aşağıdaki şekildedir:

Yönetim Kurulu Üyesi	Görevi
Michael Harrop	kurulu üyesi
Canan Ediboğlu	Shell Turkey'de kurul üyesi Ayrıca: SPAS'ta yönetim kurulu üyesi SEAS'ta yönetim kurulu üyesi Shell Gaz'da yönetim kurulu üyesi ATAS'ta yönetim kurulu üyesi
Joris Kniep	Shell Turkey'de yönetim kurulu üyesi

Dosyadaki bilgilere göre, Türkiye'de aktif olan Shell grubu şirketleri şunlardır:

- **Raffinedarij Shell Mersin N.V (RSM)**

RSM Türkiye'de bir Shell şubesi olarak faaliyet göstermektedir. RSM, Eylül 2004'te rafineri olarak faaliyet göstermeyi bırakmıştır. RSM, Türkiye'de petrol

ürünleri dağıtım lisansına da sahip değildir. RSM, OG Şirketine devredilmeyecektir.

90

● **Shell Petrol Anonim Şirketi (SPAS)**

SPAS %99'u Shell Group'a ait bir anonim şirkettir. Diğer dört hissedar şunlardır:

A. Canan Ediboğlu	%0,25
Ahmet Erdem	%0,25
Ahmet Ural	%0,25
Lütfi Avcı	%0,25

Şirkete ait ve/veya bayiye ait perakende/bayi yerleri vasıtasıyla petrol ürünleri perakende pazarlama işi ile uğraşmaktadır. SPAS, Ambarlı terminalinde Shell'e sağlanan hakların sahibidir. SPAS, OG Şirketine devredilecektir.

100

● **Shell Gaz Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi (Shell Gaz)**

Shell Gaz, Shell Gas (LPG) Holdings BV üzerinden %99'u Shell Group'a ait bir anonim şirkettir. Diğer dört hissedar şunlardır:

Hüseyin Latifoğlu	%0,25
A. Canan Ediboğlu	%0,25
Mehmet Vedat Aybar	%0,25
Murat Kılıççı	%0,25

OG Şirketinin oluşturulmasının ardından, münhasır olmayan bazda OG Şirketine oto LPG ürününü tedarik edecektir.

110

● **Çekisan Depolama Hizmetleri Limited Şirketi (Çekisan)**

Bu yakıtların ve yağların depolanmasında aktif bir ortak girişim şirkettir. Hissedarları şunlardır:

The Shell Company of Turkey Limited	%50
Mobil Oil Türk A.Ş.	%50

Shell'in Çekisan'daki hissesi OG Şirketine devredilecektir.

● **Shell Enerji Anonim Şirketi (SEAS)**

SEAS, bir gaz ve enerji şirketi olup dökme doğal gaz tedariki işi ile iştigal etmektedir. SEAS Shell Gas BV üzerinden %99'u Shell Group'a ait bir anonim şirkettir. Diğer dört hissedar şunlardır:

120

Nusret Cömert	%0,25
A.Canan Ediboğlu	%0,25
Jorge Silva	%0,25
Tjerk Huisinga	%0,25

SEAS, gaz ürünlerinin perakende pazarlanması ile uğraşmaktadır. OG Şirketine devredilmeyecektir.

● **Shell E&P and Gas Turkey B.V**

Shell E&P and Gas Turkey B.V ham petrol arama ve üretme alanında aktif olan bir Shell Group şirketinin irtibat bürosudur. OG Şirketine devredilmeyecektir.

130

• **Anadolu Tasfiyehanesi A.Ş. (ATAŞ)**

ATAŞ bir rafineri olarak kurulmuştu, ancak artık faaliyetlerine ruhsatlı bir yakıt dağıtım terminali olarak devam etmektedir. Hissedarları aşağıdaki gibidir:

	The Shell Petroleum Company Limited	%27
	BP Turkey Refining Limited	%51
	BP plc	%15
	Kenilworth Oil Company Ltd	%2
140	Marmara Petrol Rafineri İşleri A.Ş.	%5

The Shell Group'un ATAŞ'taki hissesi OG Şirketine devredilmeyecektir.

• **Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ**

Koç Grubu ve Shell Group arasında kurulan bir ortak girişim şirketi vasıtasıyla Tüpraş'ın hisselerinin %51'i, Özelleştirme Programı kapsamında Özelleştirme İdaresi'nden satın alınmıştır. Bu ortak girişim şirketinin hisselerinin % 98'i Koç Grup'a ve %2'si ise Shell Group'a aittir. Dolayısıyla, Shell Group, Tüpraş hisselerinin bahsedilen ortak girişim şirketi vasıtasıyla, dolaylı olarak yaklaşık % 1,02'sine sahip olacaktır. ($51 \times 2 / 100 = 1,02$). Sonuç olarak, Shell Group, Tüpraş'da ve/veya Tüpraş'ı kontrol eden bu ortak girişim şirketinde herhangi bir kontrol hakkına sahip olmayacaktır. Shell Group'un Tüpraş'taki bu hissesi OG Şirketine devredilmeyecektir.

H.1.2. Turcas Petrol A.Ş. (Turcas)

Dosya mevcudu bilgilere göre; Turcas Petrol A.Ş., Türkpetrol Holding ve Castrol tarafından 1988 yılında kurulmuştur. 1992 yılında, Turcas Petrolcülük A.Ş.'nin hisselerinin %15'i İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) halka açılmıştır. 1996 yılında Tabaş, Turcas Petrolcülük A.Ş.'deki mevcut hisselerin yaklaşık %81'ini devralmıştır. Turcas Petrolcülük A.Ş., 30.9.1999 tarihinde Tabaş ile birleşmiştir. Birleşmenin ardından, Tabaş ticari adını "Turcas Petrol A.Ş." olarak değiştirmiştir. Turcas hisselerinin yaklaşık %18'i halihazırda İMKB'de işlem görmektedir.

Turcas, ülke geneline yayılmış olan 650'nin üzerindeki akaryakıt istasyonu ve 200'den fazla sını ve ticari müşterileri vasıtasıyla akaryakıt ürünleri, oto LPG ve madeni yağ satış ve pazarlama faaliyetlerini yürütmektedir.

Turcas genel olarak Türkpetrol markası altında (bağımsız bayilerinden birkaçı Tabaş markası altında faaliyet gösterse de) uzun vadeli satış ve marka sözleşmeleri vasıtasıyla faaliyet göstermektedir. Dolayısıyla Turcas, oto LPG ve madeni yağ ürünleri dağıtmak için gerekli olan lisanslara sahip olmadığı için, bu pazarlardaki faaliyetleri dolaylı ve sınırlı olmaktadır.

Turcas İMKB'de kayıtlı bir şirkettir, bu suretle hisselerinin yaklaşık %18'i İMKB'de işlem görmektedir. Turcas'ın hissedarları şunlardır:

Aksoy Petrol Dagitim Yatirimleri A.S.	% 28.52
Erdal Aksoy	% 19.86
Yılmaz Tecmen	% 5.04
Halka Açık	% 30.79
Diğer Hisseler	% 15.79

Turcas yönetim kurulu üyeleri aşağıdadır:

Yönetim Kurulu Üyesi	Görevi
Erdal Aksoy	Başkan
Yılmaz Tecmen	Kurul Üyesi ve Başkan Yardımcısı
Bülent Çorapçı	Kurul Üyesi
Banu Aksoy	Kurul Üyesi
Batu Aksoy	Kurul Üyesi
Mehmet İlhan Nebioğlu	Kurul Üyesi

Türkiye'deki etkilenen pazarlarda aktif olan ve Turcas'ın %10'dan fazla hisseye sahip olduğu şirketler şunlardır:

● **Marmara Petrol ve Rafineri İşleri A.Ş. (Marmara Petrol)**

Turcas, Marmara Petrol'deki hisselerin neredeyse tamamına sahiptir. Marmara Petrol ATAŞ'taki hisselerin %5'ini elinde tutmaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi, ATAŞ eskiden bir rafineri olsa da, artık ruhsatlı bir yakıt dağıtım terminaline dönüştürülmüştür. Turcas'ın Marmara Petrol'deki hissesi OG Şirketine devredilmeyecektir.

190

● **Ambarlı Depolama Hizmetleri Ltd. Şti.**

Turcas, BP Petrolleri A.Ş. (BP) ve Total Oil Türkiye A.Ş. (Total) Marmara Denizi'nin kuzey kıyısında bulunan BP'ye ait bir terminalin müşterek kullanımı için Ambarlı Depolama Hizmetleri Ltd. Şti. (Ambarlı) isimli bir ortak girişim şirketi kurmuşlardır. Ambarlı hisselerinin BP ve Total %25'ine, Turcas ise %50'sine sahiptir. Ambarlı, bu üç ortak şirkete, ürün depolama ve bu ilgili ürünlerin alıcıların tankerlerine yüklenmesi hizmetlerini sağlayan bir hizmet şirkettir. Turcas'ın Ambarlı'daki hissesi OG Şirketine devredilecektir.

200

H.2. YAPILAN İŞLEM

Dosya mevcudu bilgi ve belgelere göre; Shell Turkey ve Turcas müştereken mevcut işlerinden bazılarını aynı sermaye olarak OG Şirketine koymayı ve karşılığında da OG Şirketinde çıkarılacak olan hisselerin kendilerine verilmesini kabul etmişlerdir. Shell grubu OG Şirketinin çıkartılan hisseli sermayesinin %70'ine sahip olacak ve Turcas da kalan %30'una sahip olacaktır. Turcas, Ortak Girişim Sözleşmesi'nin 8. maddesine istinaden bazı akdi haklara sahip olacak, dolayısıyla OG Şirketi üzerinde Shell Turkey ile birlikte müşterek kontrole sahip olacaktır. OG Şirketi Türkiye'de aşağıdaki faaliyetlerde bulunacaktır:

210

- Petrol ürünlerinin (oto LPG dahil) perakende servis istasyonları vasıtasıyla satışı, pazarlanması ve dağıtımı;
- Petrol ürünlerinin ticari müşterilere satışı, pazarlanması ve dağıtımı;
- Madeni yağların satışı, pazarlanması ve dağıtımı;
- Petrol ürünleri ve yağların depolanması, taşınması ve dağıtımı; ve
- İstasyon dahilinde market işlettilmesi

İşlemin tamamlanmasını müteakip, Shell Turkey ile Turcas'ın halihazırdaki hissedarlık yapılarında herhangi bir değişiklik olmayacaktır.

İşlem, tarafların aşağıda belirtilen varlıkları, OG Şirketine devretmeleriyle sonuçlanacaktır:

220

Shell Turkey	Turcas
<p>Aşağıdakileri ihtiva eden perakende satış yerleri/noktaları;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mülkiyet hakları – Shell'e ait (ve kısmen ait) ve bayiinin işlettiği servis istasyonu yerleri; • Yukarıdaki yerlerin bayileriyle işletme sözleşmeleri; • Başka sözleşmeler (örneğin, kredi sözleşmeleri, müşteri sözleşmeleri ve finansman sözleşmeleri); ve • Yukarıdaki yerlerdeki ekipman. • Taşıt tanıma sistemine ait ekipman/sözleşmeler etc. 	<p>Aşağıdakileri ihtiva eden perakende satış yerleri/noktaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mülkiyet hakları – Turcas'a ait ve bayiinin işlettiği servis istasyonu yerleri; • Yukarıdaki yerlerin bayileriyle işletme sözleşmeleri; • Başka sözleşmeler (örneğin, kredi sözleşmeleri, müşteri sözleşmeleri ve finansman sözleşmeleri); ve • Yukarıdaki yerlerdeki ekipman. • Taşıt tanıma sistemine ait ekipman/sözleşmeler etc.
Petrol ürünlerinin tedarikine ilişkin ticari müşteri sözleşmeleri.	Petrol ürünlerinin tedarikine ilişkin ticari müşteri sözleşmeleri.
Shell Turkey'in Shell Gaz ile olan sözleşmesi ve Shell markalı oto LPG'nin tedarikine ilişkin Shell Turkey, Shell Gaz ve Shell bağımsız bayileri arasındaki sözleşmeler.	Turcas bayilerinin İpragaz markalı oto LPG'si tedarik etmesine müsaade eden İpragaz sözleşmesi.
Derince yağ harmanlama tesisi, sahası ve ilgili lojistik.	
<p>Aşağıdakileri ihtiva eden tedarik ve dağıtım işi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İskenderun terminalinin bulunduğu arazi ve Cekisan öncesi tesis ve donanım; • Antalya terminalinin bulunduğu arazide %50 hisse ve Cekisan öncesi tesis ve donanım; • Cekisan'daki hisseler ve ilintili haklar (örneğin, yönetim ve kapasite hakları); • Aliağa ve Samsun terminallerinde Total ile, Trabzon terminalinde Petrol Ofisi ile depolama ve tedarik sözleşmeleri; • Aliaga boru hattı sözleşmesi; • SPAS'ın hisseli sermayesinin %100'ü (arazi haklarındaki ve Ambarlı terminalindeki malvarlığında şirket hissesi dahil); • Hopa Tank Depolama Sözleşmesi; • Karayolu taşımacılığı ve süreli kiralamarlar; ve • Sevkiyat ofisi yerleri ve Batman, Kırıkkale, Mersin ve Çınarlı terminallerindeki ortak tesis/donanım ve binalar. 	<p>Aşağıdakileri ihtiva eden tedarik ve dağıtım işi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Körfez I terminali; • Körfez I ve Aliağa terminallerindeki girdi-depolama ve tedarik sözleşmeleri (Delta ve Enerji); • İzaydaş ile olan Aliağa ve Körfez terminallerindeki endüstriyel atığın atılmasına ilişkin protokol; • Total ve BP/Mobil ile konaklama sözleşmeleri; • Batman, Mersin ve Kırıkkale terminallerindeki sevkiyat ofisi yeri ve ilgili tesis ve donanım binaları; • Kırıkkale terminalindeki arazi; ve • Turcas'ın Ambarlı terminalinin bulunduğu arazideki bütün hissesi, Ambarlı Limited hisseleri ve Ambarlı işletme ve kapasite sözleşmeleri.

İşlemin ardından, Shell Turkey kendisine ait deniz ve havacılık petrol ürünleri işini muhafaza edecektir. Fakat, Shell Turkey'in halihazırdaki deniz ve hava yakıtlarını depolamak ve nakletmek için kullandığı malvarlığını, OG Şirketi'ne devredeceği üzere, OG Şirketi, Shell Turkey'in deniz ve havacılık işlerini sürdürebilmesi için, Shell Turkey'e depolama, nakil ve terminal hizmetleri sağlayacaktır.

H.3 İLGİLİ PAZAR

H.3.1. İlgili Ürün Pazarları

230 Shell Turkey ve Turcas birleşmesi ile birlikte tarafların örtüşecek olan faaliyet alanları dikkate alındığında, ilgili pazar tanımlarının üç ana başlık altında ele alınması yerinde olacaktır.

- Beyaz petrol ürünlerinin dağıtımı
- Siyah petrol ürünlerinin dağıtımı
- Madeni yağların dağıtımı

- *Beyaz petrol ürünlerinin dağıtımı*

240 Daha önceki Kurul kararlarında da, kurşunsuz ve süper benzin ürünleri, ve dizel gibi ham petrolden üretilen nihai yakıt ürünlerini kapsayan beyaz petrol ürünlerinin dağıtımı ayrı bir ürün pazarı olarak kabul edilmiştir. Oto LPG ve havacılık veya denizcilik petrol ürünlerinin ise söz konusu ilgili ürün pazarı tanımının dışında tutulması gerekmektedir.

- *Siyah petrol ürünlerinin dağıtımı*

250 Siyah petrol ürünlerinin dağıtım sistemi beyaz petrol ürünlerinin dağıtım sisteminden temel olarak farklıdır. Bayiler siyah petrol ürünlerinin satışı, pazarlanması ve dağıtımı ile uğraşmak için kendi servis istasyonlarına veya depolama tanklarına ihtiyaç duymamaktadırlar. Genellikle, bir kamyon, dağıtım şirketinin depolama tesisinden ürünü alır ve ürünü doğrudan tüketicinin yerine teslim eder. "Siyah petrol ürünleri" akaryakıtın özel ikametgahlara, endüstriyel tesislere ve deniz taşıtlarına dağıtımını kapsamaktadır ve "dağıtım" bu ürünlerin depolanması, taşınması, dağıtımı, pazarlanması ve satışını kapsamaktadır. Nitekim, daha önceki Kurul kararlarında da siyah petrol ürünlerinin dağıtımının ayrı bir ürün pazarı olarak alınmıştır.

- *Madeni yağların dağıtımı*

260 Madeni yağların dağıtımı ve satışı, petrol ürünlerin dağıtım ve satışından ayrı ele alınmalıdır. Madeni yağların kendi içinde *Otomotiv Yağları*, *Endüstriyel Yağlar* ve *Gemi Yağları* şeklinde bir sınıflandırmaya tabi oldukları görülmektedir. Birleşmenin taraflarının sadece otomotiv ve endüstriyel madeni yağların dağıtımı pazarında yer aldıkları dikkate alındığında, geçmiş Kurul kararlarına da dayanarak¹ bu alandaki ilgili pazarı:

- a. otomotiv madeni yağları (motor yağları) dağıtımı; ve
- b. endüstriyel madeni yağların dağıtımı

şeklinde belirlenmiştir. Yukarıdaki gibi, "dağıtım" madeni yağların depolanması, taşınması, dağıtımı, pazarlanması ve satışını kapsamaktadır.

Sonuç olarak bildirim konu işleme ilişkin ilgili ürün pazarları:

- Beyaz petrol ürünleri (havacılık veya denizcilik petrol ürünleri hariç)
- siyah petrol ürünleri
- otomotiv madeni yağları (motor yağları) ve endüstriyel madeni yağların dağıtımı

şeklinde tanımlanmıştır.

¹ 12.12.2000 tarih ve 00-49/517-282 sayılı BP/Mobil; 03.08.2000 tarih ve 00-29/329-185 sayılı BP/Castrol kararları;

270

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

Turcas ve Shell Turkey halihazırda ilgili petrol ürünlerini müşterilerine bütün ülkeyi kapsayan dağıtım ağları vasıtasıyla tedarik etmektedirler. Bu pazarlara ilişkin coğrafi pazarın dar tanımlanmasını gerektirecek bir durumun söz konusu olmadığından, ilgili coğrafi pazarı Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak kabul edilmiştir.

H.4. DEĞERLENDİRME

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde birleşme sayılan ortak girişimlere ilişkin şu tanımlama yer almaktadır;

280

“Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint-venture).”

290

Bildirime konu olan Ortak Girişim ele alındığında, Shell Turkey ve Turcas'ın Ortak Girişim üzerinde ortak kontrole sahip olduğu görülmektedir. Şöyle ki; yedi üyeden oluşan Yönetim Kurulu'nda Shell Turkey'in 5 Turcas'ın 2 üyesi bulunacak, ancak belli stratejik kararlarda Turcas tarafından tayin edilen üyelerin veto hakkı bulunacaktır. Ayrıca Shell Turkey ve Turcas'ın işlemin kapsadığı faaliyet alanlarından çekilerek bu faaliyetleri Ortak Girişime terk ettikleri görülmektedir. Nitekim, Ortak Girişim Sözleşmesi'nin 18. Maddesi, OG Şirketi'nin ömrü süresince Türkiye Cumhuriyeti'nde OG Şirketinin işinin bir parçasını oluşturan hiçbir faaliyette, Turcas ve Shell'in OG Şirketi ile rekabet etmemeyi kabul ettikleri sınırlayıcı bir taahhütnameyi içermektedir. Yoğunlaşma doğrucu ortak girişimlerde bu tip rekabet yasakları işlemin gerçekleştirilebilmesiyle ilgili ve gerekli kısıtlamalar olarak ortaya çıkmakta ve 'Yan Sınırlama' olarak kabul edilmektedir. Bu yapı sonucunda kurulan Ortak Girişimin, amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkacağı ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayacağı görülmektedir.

300

Yukarıdaki bilgilerden, bildirim konu işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir birleşme niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan eşikler yönüyle işleme bakıldığında ise, aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere cirolar itibarıyla eşiklerin aşıldığı ve dolayısıyla işlemin Rekabet Kurulu iznine tabi olduğu görülmektedir.

2004 (YTL)

İlgili ürün pazarı	Shell	Turcas	Toplam
Beyaz petrol ürünleri	(.....)	(.....)	(.....)
Siyah petrol ürünleri	(.....)	(.....)	(.....)
Otomotiv madeni y.	(.....)	(.....)	(.....)

310

Birleşmenin ilgili pazarlara etkileri ele alındığında ise, işlemin ardından herhangi bir pazarda hakim durum yaratılmasının ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı görülmektedir. Şöyle ki, petrol ürünlerine ilişkin ilgili Pazar tanımlamasında perakende satışlar ile ticari (toplu) satışlar arasında bir ayırım yapılmamış olmakla birlikte, bu şekilde daraltılarak yapılan ilgili pazarlarda dahi Shell Turkey Turcas birleşmesi sonrası Ortak Girişim şirketinin %(...-...) pazar payı ile POAŞ'ın arkasında kalacağı görülmektedir.

05-01/3-3

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, birleşme işleminin ardından ne beyaz ne de siyah petrol ürünlerinde yeni bir hakim durumun oluşması mümkündür.

Petrol ürünleri pazar payları (%)

	Beyaz petrol ü. (Perakende & Toptan)	Beyaz petrol (Sadece Perakende)	Siyah petrol ü.
POAŞ	(.....)	(.....)	(.....)
<i>Shell Turkey</i>	(.....)	(.....)	(.....)
<i>Turcas</i>	(.....)	(.....)	(.....)
OG Şirketi (Shell+Turcas)	(.....)	(.....)	(.....)
BP	(.....)	(.....)	(.....)
OPET	(.....)	(.....)	(.....)
TOTAL	(.....)	(.....)	(.....)
Aytemiz	(.....)	(.....)	(.....)
Diğerleri	(.....)	(.....)	(.....)

320

Petrol ürünleri dağıtımında stratejik önemi bulunan bir faaliyet de depolamadır. Esas itibarıyla 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile 'Lisanslı Depoculuk' adı altında yeni bir faaliyet alanı oluşturulmuş olmakla birlikte bu pazarın henüz gelişmemiş olması nedeniyle bu alanda ayrı bir pazar tanımı yapılmasına gerek duyulmamıştır. 5015 sayılı Kanun kapsamında tesislerinde boş kapasite bulunan iletiler ve lisanslı depocular; pazardaki rakiplerinin iletim ve depolama taleplerini, talebin bazı şartları sağlaması halinde, karşılamakla yükümlüdür. Dosya mevcudunda yer alan bilgilere göre, Türkiye'de dağıtım firmalarının sahip oldukları depolama kapasiteleri dikkate alındığında ise, Shell ve Turcas birleşmesinin ardından OG şirketinin sahip olacağı kapasitenin ülke toplam kapasitesindeki payının %(...) olacağı görülmektedir. Dolayısıyla bildirim konu birleşmenin depolama faaliyetleri yönüyle de Kanun'un 7. maddesi kapsamında sakınca doğuracak bir sonucunun olmayacağı anlaşılmaktadır.

330

Petrol ürünlerinde olduğu gibi gerek otomotiv ve gerekse endüstriyel madeni yağlar pazarında da Shell Turkey ve Turcas birleşmesinin yeni bir hakim durum yaratmadığı aşağıdaki tablodan anlaşılmaktadır.

Madeni Yağlar 2004 Pazar Payları (%)

	Otomotiv Madeni Yağları	Endüstriyel Madeni Yağları
POAŞ	(.....)	(.....)
BP/Castrol	(.....)	(.....)
Exxon/Mobil	(.....)	(.....)
<i>Shell</i>	(.....)	(.....)
<i>Turcas</i>	(.....)	(.....)
OG Şirketi (Shell+Turcas)	(.....)	(.....)
OPET	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)

340

Yukarıdaki tabloda dikkat edilmesi gereken bir husus, Turcas'a ait olarak görülen pazar payının esas itibarıyla Turcas'ın BP/Castrol ile olan anlaşması Castrol markalı yağların tedarikine ilişkin kontrat kapsamında yapılan satışlar oluşturmaktadır. Birleşmenin ardından söz konusu kontratlar sona erdirilecektir. Bu nedenledir ki, tabloda otomotiv madeni yağlarına ilişkin Turcas'a ait görülen

%(...) pazar payı, OG şirketinin pazar payı hesabına katılmamıştır. Bununla birlikte, hesaplama hangi şekilde yapılırsa yapılsın (Turcas'ın Castrol satışları ile sahip olduğu %(...) OG'ye aktarıldığında OG'nin payı %(...) olarak ortaya çıkacaktır), birleşme işleminin otomotiv ve endüstriyel madeni yağlar pazarlarında yeni bir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut hakim durumu güçlendirmeyeceği anlaşılmaktadır.

I. SONUÇ

350 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.